

- NOTE:-** (1) All questions are compulsory
(2) All questions carry equal marks.
(3) Figures to the right indicate marks to the sub-questions

1. Answer any two of the following :

- (a) Explain the importance of inscription and monuments as archaeological sources. 10
- (b) How has religious text help in reconstructing the history. 10
- (c) Explain Secular literature as a source of history. 10

2. Answer any two of the following :

- (a) Explain social life of Indus Valley with reference to dress and ornaments. 10
- (b) Discuss the trade and commerce of Indus Valley. 10
- (c) Explain the town planning of Indus Valley. 10

3. Answer any two of the following :

- (a) Explain the social life of Vedic age. 10
- (b) Explain prayers and sacrifices offered by Vedic Aryans. 10
- (c) Explain the growth of agriculture and industry during the Vedic age. 10

4. Answer any two of the following :

- (a) Explain the teachings of Mahavir. 10
- (b) Explain four noble truths and eight fold path of Buddhism. 10
- (c) Explain the importance of Persian invasion. 10

5. Write short notes on (Any two)

- (a) Alexander – The Great 20
 - (b) Decline of Buddhism
 - (c) Numismatics
 - (d) Indus Valley Script
-

(मराठी भाषांतर)

(वेळ ३ तास)

(एकूण गुण १००)

सूचना :- १) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.

२) सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.

३) उजवीकडील अंक उपप्रश्नांचे गुण दर्शवतात.

१. खालीलपैकी कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा.

- अ) पुरातत्वीय साधनांचे इतिहास लेखनातील महत्त्व वर्णन करा. १०
- ब) इतिहासाच्या पूर्णबांधणीमध्ये धार्मिक लेखांची कशी मदत होतो. १०
- क) इतिहासाचे साधन म्हणून धर्मनिरपेक्ष साहित्य वर्णन करा. १०

२. खालीलपैकी कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा.

- अ) वेशा व अंलकार यांच्या आधारे सिंधू संस्कृतीतील समाजजीवन वर्णन करा. १०
- ब) सिंधू संस्कृतीतील व्यापार व वाणिज्यांची चर्चा करा. १०
- क) सिंधू संस्कृतीची नगररचना वर्णन करा. १०

३. खालीलपैकी कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा.

- अ) वैदिक काळातील सामाजिक जीवनाचा आढावा घ्या. १०
- ब) वैदिक आर्यांची प्रार्थना व यज्ञ पद्धती वर्णन करा. १०
- क) वैदिक काळातील शेती आणि उद्योग धंद्यांच्या विकासाचे स्पष्टीकरण द्या. १०

४. खालीलपैकी कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा.

- अ) महावीरांची शिकवण वर्णन करा. १०
- ब) बौद्धांची चार सत्ये व अष्टांग मार्गाचे स्पष्टीकरण द्या. १०
- क) पर्शियन आक्रमणाचे महत्त्व वर्णन करा. १०

५. टिपा लिहा. (कोणत्याही दोन)

- अ) अलेक्झांडर - द ग्रेट १०
- ब) बौद्ध धर्माचा व्हास १०
- क) नाणकशास्त्र १०
- ड) सिंधू संस्कृतीची लिपी १०